

Az utolsó vacsora

A félig romos SZOT-szálló felé egyenruhás kommandósok masíroznak a gazzal benőtt udvaron. Combjukhoz 38-as Waltert szíjaztak, de egyébként sem szemtelenkedne szívesen velük az ember. A lövöldözés elmarad, nem terroristákat, hanem filmes stábot rejt az épület, a kommandósoknak „békésebb” szerepük lesz. Jancsó Miklós újabb filmjét forgatják, az Utolsó vacsora az Arabs Szürkénél címmel.

A Nekem lámpást adott kezembe az Úr – Pesten és az Anyád! A szünyogok után joggal feltételeznénk: egy Jancsó-trilógia harmadik opusza készül, amikor Mucsi Zoltán és Scherer Péter fekete kalapban és ballonkabátban tűnik fel a színen, de a rendező ezt nem erősíti meg. Kapa és Pepe újabb története, az biztos, s a Lámpáshoz hasonlóan a film epizódokból építkezik. Jancsó fáradhatatlanul játszatja el újra és újra a jelenetet, amely leginkább egy nagyzenekari darab megkomponálására hasonlít, az épület három szintjén zajlanak az események, rengeteg szereplővel, mozzanattal. A földem több helyütt is beszakadt, a kamera a kráteren keresztül repül a magasba. Alant Horváth Lajos Ottó ül fehér abrosz mellett, s a Szászcsávás húzza a Rákóczi-indulót, ám a mulatságnak vége szakad, amikor lövés dörren egy emelettel feljebb. „A kurva anyjukat!” – fel-

*Újra lövés dördül.
Kapa megint meghúzta
a ravaszt.
A táncosok már ropják.
Aztán felérnek
a kommandósok is.*

kiáltás után két rendőr rohan az emeleire, középen Lara Croft hatalmas mordállyal a kezében. Schell Judit az, szökére festve. Az emeleten az immár elmaradhatatlan Lyuhász Lyácint Bt. ipari zenekara püföli az üres olajshordókat.

Hogyan kerül Krúdy a képbe? – tűnődöm. „Lehet, hogy benne lesz az Arabs Szürke” – mondja Jancsó. Persze attól függ, lesz-e elég pénz a forgatásra, ki tudják-e fizetni a terembérletet. „Egyébként az előző film munkacímét is Krúdytól kölcsönöztem. Annak az volt a címe: Az újságíró és a halál – mondja félmosollyal. – A film furcsa műfaj. Nem szabad komolyan venni, mert a mozi nem filozófia, nem tudomány, inkább valamilyen játék, szórakoztatás, amely azonban nem árt, ha egy kicsit elgondolkodtat. Ugyanakkor sok pénz kell hozzá.”

Jancsó az Utolsó vacsoráról nem árul

el sokat. Valószínűleg lesz egy shakespeare-i képletre hasonlító epizód, s lesz benne egy Utolsó vacsora is. A felirat legalább is ott díszelgez Mundruczó Kornél pólóján, aki a legfelső szinten, szédítő magasságból, Rába Roland mellett hasalva les a lukon lefelé. Nincsenek egyedül, az Állami Népi Együttes színes ruhákban ott várakozik a háttérben. Aztán valaki a képbe parkol fekete Mercijével, a jelenet leáll, meg kell keresni a kocsi gazdáját, hogy álljon már egy kicsit odébb. A táncosok lazítanak, a kommandósok is megkapják a pihenj parancsot.

Sok mondanivalója van még Jancsónak világunkról, amelyben az agresszivitás mindennapivá vált. „Miután döbbenetes módon az egész világon újra teret hódít az erőszak, nem hagyhatom ki a filmből” – mondja a rendező. „Persze az erőszak nemcsak fizikai értelemben van jelen, gazdasági erőszak is létezik, de nem sorolom tovább. A manipulációnak is sok fajtája van, amelyet egyre jobban tudnak alkalmazni. Ennyit az erőszakra.”

Újra lövés dördül. Kapa megint meghúzta a ravaszt, a jelenet folytatódik. Mire a kamera a harmadik szintre ér, a táncosok már ropják a táncot. Küküllőmenti, szászcsávási cigány és román mozdulatok is megérnek a táncban. Aztán felérnek a kommandósok is.

TÖLGYESI GÁBOR

Gyuriska János egyensúlyoz a magasban, szemben a kamera mögött Grunwalsky Ferenc operatőr, a zenét (képünkön balra) a Szászcsávás Band szolgáltatja

FOTÓ: SZIGETVÁRY ZSOLT